

**Universitat de les
Illes Balears**

Facultat d'Educació

Memòria del Treball de Fi de Grau

El joc com a eina didàctica en Educació Infantil

Noemí Ortiz de Guinea Palacio

Grau d'Educació Infantil

Any acadèmic 2014-2015

DNI de l'alumne: 43191826B

Treball tutelat per Bartomeu Mut Amengual
Departament de pedagogia aplicada i psicologia de l'educació

L'autor **no** autoritza l'accés públic a aquest Treball de Fi de Grau.

Paraules clau del treball:
Joc popular i tradicional, desenvolupament, socialització, metodologia lúdica i plaer.

RESUM

En el present treball de fi de grau es destaca la gran importància del joc a la primera infància i la seva contribució al desenvolupament de les capacitats cognitives, psicomotores i socioemocionals dels infants.

S'exploren diferents perspectives o corrents sobre el joc al llarg de la història fins arribar a l'actualitat, on el nostre sistema educatiu utilitza una metodologia fonamenta en el joc, el qual constitueix una eina didàctica.

Posteriorment al marc teòric, s'ha dissenyat una proposta d'intervenció educativa i s'ha posat en pràctica a un aula d'educació infantil. Aquesta proposta consisteix en apropar als infants un recull de jocs populars i tradicionals perquè puguin assolir diversos objectius educatius.

PARAULES CLAU

- Joc popular i tradicional
- Desenvolupament
- Socialització
- Metodologia lúdica
- Plaer

ABSTRACT

This final Degree Project highlights the importance of playing during early childhood and its contribution to the development of the cognitive abilities of children, as well as the psychomotor and the socio-emotional ones.

Different perspectives are explored about playing throughout history up to the present, where our educational system uses a new approach to education which uses a methodology that focuses on playing as a didactic tool.

After the framework theoretical has carried out a proposal of educational intervention and has been implemented in a class-room of preschool education. This proposal consisting of a series of activities related to the traditional games for obtains various educational objectives.

KEY WORDS

- popular and traditional game
- Development
- Socialization
- Playful methodology
- Pleasure

ÍNDIX

1. Introducció.....	6
2. Objectius.....	6
3. Metodologia.....	7
4. Marc teòric.....	8
4.1. Les perspectives del joc al llarg de la història.....	8
4.2. El joc en el nostre sistema educatiu i el paper del mestre.....	11
4.3. Concepte i característiques sobre el joc.....	13
4.4. Classificació i tipus de joc.....	15
4.5. Jocs populars i tradicionals.....	16
4.6. Importància del joc per al desenvolupament infantil.....	18
5. Proposta didàctica.....	20
5.1. Objectius de la proposta.....	20
5.2. Continguts.....	21
5.3. Disseny de la proposta i temporització.....	22
5.4. Activitats.....	24
5.5. Exposició dels resultats de la proposta.....	38
6. Avaluació de la proposta didàctica.....	39
7. Conclusions.....	42
8. Referències bibliogràfiques.....	44
9. Annexos.....	46

1. INTRODUCCIÓ

Aquest treball està estructurat en dues parts, primerament s'exposa una fonamentació teòrica sobre el joc i la seva importància per al desenvolupament integral dels infants. A partir d'aquest marc teòric es desenvolupa una proposta d'intervenció educativa relacionada amb els jocs populars i tradicionals.

Primer de tot es mostra l'evolució del joc al llarg de la història fins arribar a l'actualitat, on aquest és entès com un facilitador de l'aprenentatge. Per aquest motiu el joc s'utilitza com a eina didàctica durant l'educació infantil. En aquest punt es fa referència al paper que exerceix el joc en el nostre sistema educatiu.

A continuació s'explica el concepte i les característiques del joc i es fa una classificació segons dos autors molt rellevants en aquest àmbit com són Piaget i Rüssell. S'aprofundeix en els jocs populars i tradicionals, ja que "en el joc popular i tradicional es sintetitzen i vivencien les característiques que fan que el jugar es converteixi en un plaer i en una font d'aprenentatge". (Muñoz, 2006, pàg. 68). Es destaca la importància d'aquests tipus de jocs ja que formen part de la nostra cultura i transmeten costums, tradicions i valors.

Posteriorment s'exposa la contribució del joc per al desenvolupament global de les capacitats dels infants. El joc afavoreix el desenvolupament de les capacitats cognitives, psicomotrius i socioemocionals dels nins i nines.

Arran d'aquest marc teòric, es desenvolupa una proposta d'intervenció educativa relacionada amb els jocs populars i tradicionals, per facilitar l'acostament dels mateixos als nens i nenes d'un aula de 3-4 anys.

L'objectiu principal d'aquesta proposta es promoure les interaccions i les relacions entre els infants, fomentant la socialització. També s'han planificat diversos objectius i continguts educatius relacionats amb el currículum d'educació infantil. Aquesta proposta permet als infants gaudir d'una activitat lúdica alhora que adquireixen diferents coneixements i destreses.

Per concloure s'ha plasmat una avaluació sobre la proposta didàctica, per veure si ha estat adient i si s'han assolit els objectius previstos. Finalment s'han redactat les conclusions sobre el treball.

2. OBJECTIUS

Amb la realització d'aquest treball es pretén assolir els següents objectius:

Objectius generals:

- Conèixer les principals teories i concepcions sobre el joc.
- Incorporar els jocs populars i tradicionals en el àmbit educatiu.

Objectius específics:

- Dissenyar una proposta d'intervenció educativa, apropant alguns jocs populars i tradicionals a l'aula d'educació infantil, coneixent i acceptant les seves regles.
- Promoure situacions d'entreteniment mitjançant el joc i utilitzar-lo com a mitjà per promoure el desenvolupament físic, intel·lectual i social dels nens i nenes.
- Valorar els jocs populars i tradicionals com part del nostre patrimoni cultural.
- Afavorir les interaccions entre els infants, adquirint destreses i habilitats socials.
- Desenvolupar actituds de tolerància i respecte a través del joc.

3. METODOLOGIA

Aquest treball està dividit en dues parts, d'una banda un marc teòric sobre el joc i, d'altra banda, el disseny d'una proposta didàctica fonamentada en els jocs populars i tradicionals.

L'elaboració del marc teòric s'ha realitzat mitjançant una recerca d'informació. Aquesta s'ha dut a terme a través de diferents fonts o recursos webs com són educa.org i google acadèmic. Per obtenir els resultats de recerca he posat les paraules claus o bé el nom dels autors més rellevants en aquest camp, com per exemple Piaget, al cercador d'aquestes planes. Una vegada sortien els resultats seleccionava aquells que tenien informació i dades rellevants sobre aquest tema per poder analitzar la informació i posteriorment plasmar-la en el present treball.

A més, ja disposava de diferents articles o llibres sobre aquesta temàtica d'haver cursat diferents assignatures com "estratègies d'intervenció educativa I i II" i "bases didàctiques i disseny curricular". També he consultat el BOE per obtenir informació sobre les lleis que regulen el sistema educatiu i el currículum d'educació infantil.

La proposta didàctica està basada en una metodologia centrada en el joc on aquest es converteix en un vehicle per fomentar les relacions i adquirir nous coneixements i destreses socials. Es pretén aconseguir una ensenyança a través d'experiències i vivències plaents per als infants.

La selecció dels jocs populars i tradicionals l'ha he realitzat fent un llistat dels jocs que recordava i cercant a través d'internet, després classificava els jocs per edat on mirava si els jocs eren adequats per dur a terme a un aula de 3-4 anys o si es podien adaptar, com per exemple el joc "sota el pont" s'ha reduït la cançó. Una vegada disposava d'un llistat de jocs adequats per la seva edat i característiques, mirava els objectius que es podien assolir amb cada joc i a continuació, vaig seleccionar els que més interessaven segons els objectius que havia planificat.

L'elaboració d'aquesta proposta l'he realitzat d'acord els principis constructivistes de l'educació. La proposta didàctica està basada en aquesta corrent pedagògica ja que l'infant és el protagonista del seu propi aprenentatge, és a dir, aprèn a través de les seves experiències i vivències. També s'ha donat resposta als interessos i necessitats dels infants per aconseguir els objectius educatius planificats i s'ha partit dels nivell de desenvolupament dels infants per a que puguin relacionar el nou coneixement amb el que ja tenien i d'aquesta manera aconseguir un aprenentatge significatiu.

4. Marc teòric:

4.1. Les perspectives del joc al llarg de la història:

Les formulacions teòriques sobre el joc infantil són relativament recents (s. XIX-XX), però el joc ha existit a totes civilitzacions i societats del món des de la antiguitat. Tenim constància de la seva existència a través de diferents estudis de les cultures antigues.

Segons Cabrelles (2012), tant a Grècia com a Roma, el joc infantil era una activitat que estava present en la vida quotidiana. Plató va ser un dels primers autors que va escriure sobre el joc reconeixent el seu valor pràctic en el procés d'instrucció.

"Alguns pensadors clàssics com Plató i Aristòtil ja donaven una gran importància a aprendre jugant, i animaven als pares a que donessin als seus fills joguines que ajudessin a "formar les seves ments" per activitats futures com adults." (López, 2010, p. 19)

Posteriorment, a l'edat mitjana, els infants de classe social baixa acostumaven a jugar amb elements naturals i els de classe social més elevada amb joguines especialment elaborats per a ells. (Cabrelles, 2012).

Durant la Renaixença, "els jocs infantils es realitzen pròxims respecte de les situacions i relacions de treball i de la experiència dels adults, presenta un contingut més de participació

en les relacions d'activitats pròpies dels adults que de fantasia. A més es realitzen al aire lliure, sense la instrucció dels adults, i amb objectes de joc fabricats pels mateixos infants". (Garaigordobil, 1990, p.13-14).

A l'època moderna el joc adquireix una nova dimensió. Segons Cabrelles (2012), al segle XVII sorgeix el pensament pedagògic modern, on el joc comença a considerar-se com un facilitador de l'aprenentatge; però no és fins el segle XVIII quan s'imposa amb força com a instrument pedagògic entre els pensadors. Així, es cerca aconseguir un sistema educatiu més vinculat a les experiències plaents, on el joc sigui un mitjà per a l'ensenyament i l'aprenentatge.

Garaigordobil (1990) comenta que al segle XIX s'estableix un nou concepte d'infància, on l'infant deixa de ser un adult en miniatura i es converteix en una persona amb unes necessitats pròpies diferents a la de l'adult. I això contribueix a que es formulin diferents estudis sobre el desenvolupament infantil i també sobre el fenomen del joc, que en aquest moment era de gran interès. Durant el segle XX es varen produir canvis en Psicologia que originà nous estudis sobre el joc, que era estudiat i interpretat d'acords a aquests nous plantejaments.

Per aquest motiu avui en dia diferenciem entre teories clàssiques i modernes. Les primeres foren enunciades durant el segle XIX i principis del segle XX, i en canvi les teories modernes foren enunciades a mitjà del segle XX. Totes dues volien explicar el sentit i les propietats del joc, però des de una perspectiva diferent, ja que les teories posteriors estaven influenciades per la psicologia.

Entre les teories clàssiques podem destacar les següents:

Spencer en el seu llibre "Principis de psicologia", exposa la teoria de l'energia sobrant (1855), Aquest autor afirma que les persones tenim una gran quantitat d'energia acumulada i que mitjançant el joc podem gastar l'energia sobrant. (García i Lull, 2009, p.16).

Lazarus enuncià la teoria de la relaxació (1883). Aquest autor defensa que el joc no consumeix energia, sinó que serveix per recuperar-la. El joc ens permet descansar i relaxar-nos després de realitzar altres activitats menys atractives que provoquen fatiga. (García i Lull, 2009, p.16).

Gross considera a la seva teoria del preexercici (1901) que el joc és un mitjà per desenvolupar una sèrie de destreses, conductes i instints que seran necessaris durant la vida adulta. Per tant, el joc consisteix en una activitat preparatòria per al desenvolupament de funcions que són necessàries per a l'època adulta. (Redondo, 2008, p.3)

Stanley Hall formulà la teoria de la recapitulació. La seva teoria està inspirada en les idees de Darwin sobre l'evolució de les espècies. Hall (1904) va explicar a la seva teoria l'ordre d'aparició dels distints jocs a la vida dels infants i argumentava que aquests imitaven activitats de la vida dels seus avantpassats, de manera que tornaven a experimentar la història de la humanitat. (García i Lull, 2009, p.16).

Entre les teories modernes més destacades podem assenyalar les següents:

Buytendijk defensa a la teoria general del joc (1935) que aquest és conseqüència de les característiques pròpies de la infància, que són completament diferents a la de la vida adulta. El joc és una forma d'expressar l'autonomia dels infants i està determinada per tres impulsos. Aquests són:

- Llibertat, ja que el joc satisfà la necessitat d'autonomia personal
- Fusió o integració amb allò que ens envolta i de semblar-nos a la resta
- Reiteració, és a dir, la tendència a jugar sempre al mateix

(García i Lull, 2009, p.18).

Per Claparède (1934) la clau del joc rau en el component de ficció i en com l'individu interacciona amb la realitat. Cada reacció és diferent perquè depèn de cada persona, ja que aquesta està influenciada per la seva edat, cultura, sexe, context social, etc. El joc satisfà les tendències i els desitjos que no es poden a la realitat. (García i Lull, 2009, p.18).

Freud (1932) considera el joc com una satisfacció del lívid. El nen canalitza el seus desitjos de plaer en el joc, i expressa elements inconscients, experiències traumàtiques i els seus instints. (García i Lull, 2009, p.18).

La teoria psicoevolutiva de Piaget (1956) concep el joc com una manifestació del pensament infantil i explica que el joc és el reflex de les estructures mentals dels infants i que el joc els ajuda a adquirir noves estructures. El joc que realitza l'infant depèn del seu desenvolupament evolutiu, per tant aquest canvia quan el nen madura. (García i Lull, 2009, p.19).

Finalment tenim la teoria de l'escola soviètica de Vigotsky (1966) y Elkonin (1980). D'acord a aquests autors el joc és una reconstrucció de les interaccions dels adults, ja que els infants tenen la necessitat de reproduir-les per conèixer el món que ens envolta, per tant, esdevé decisiu per la seva maduració.

També afirmen que joc és un dels principals elements socialitzadors a causa del seu caràcter social on els infants interaccionen. Mitjançant el joc els nins aprenen a dominar les seves capacitats i les normes socials. (García i Lull, 2009, p.19).

4.2. El joc en el nostre sistema educatiu i el paper del mestre:

A causa de la importància de l'activitat lúdica per al desenvolupament integral de l'infant, és clau la seva utilització en el medi escolar com a eina didàctica, ja que aquest té una funció educativa, a més de ser una experiència plaent per a l'infant.

Encontrem un ampli marc legislatiu que fan referència al joc durant l'etapa d'educació infantil.

La L.O.G.S.E (lleï orgànica 1/1990, de 3 de octubre de Ordenació General del Sistema Educatiu) especifica quan es refereix a la etapa d'Educació Infantil (MEC, 1992) que es imprescindible destacar la importància del joc com l'activitat pròpia d'aquesta etapa. En el joc s'uneixen, per una part, un fort caràcter motivador i, per altra, importants possibilitats per a que el nin i la nina estableixin relacions significatives i el professorat organitzi continguts diversos, sempre amb caràcter global, referits sobretot als procediments i a les experiències, evitant la falsa dicotomia entre joc i treball escolar.

Per la seva part la Llei Orgànica d'Educació (2006) afirma que “els mètodes de treball als dos cicles es basaran en les experiències, en les activitats i en el joc i s'aplicaran en un ambient d'afecte i confiança per potenciar la seva autoestima i integració social”. (p. 17167)

L'ordre ECI/3960/2007, de 19 de desembre diu el següent:

En les programacions d'aula, el joc ha de ser treballat com a objectiu educatiu, perquè s'ha d'ensenyar a jugar; com a contingut, ja que són molts els aprenentatges vinculats als jocs que els nens poden construir; i com a recurs metodològic perquè a través del joc es poden realitzar aprenentatges referits a les diverses àrees de coneixement i experiència. Per tant, en Educació infantil s'hauria de dotar de caràcter lúdic a les diferents activitats que s'hi realitzin, evitant la falsa dicotomia entre joc i treball, així com potenciar els jocs infantils, reservant per ells temps, espais i recursos. D'aquesta manera es rendibilitzarà pedagògicament la seva potencialitat. En definitiva, el joc hauria de ser una activitat central en aquesta etapa educativa perquè constitueix un element privilegiat capaç d'integrar diverses situacions, vivències,

coneixements o activitats. Per això, com s'ha indicat, no s'ha d'entendre en oposició al treball escolar, sinó com un instrument privilegiat d'aprenentatge. (p. 1033)

La importància del joc també s'ha vist reflectida a través de diferents declaracions i convencions que reclamen el dret dels infants a jugar, tant per gaudir d'una activitat plaent, i també com un mitjà d'ensenyança-aprenentatge.

A la Declaració dels Drets dels Infants, adoptada per l'Assemblea General de l'ONU el 30 de novembre de 1959 diu al seu article 7 que "l'infant ha de gaudir plenament de jocs i recreacions, els quals han d'estar orientats cap els fins perseguits per l'educació; la societat i les autoritats públiques s'esforçaran per promoure la satisfacció d'aquest dret".

El 20 de novembre 1989 es proclama la Convenció dels Drets del Nen, en una convenció a Nova York. Aquesta convenció estableix a l'article 31 el següent:

"Els Estats Parts reconeixen el dret de l'infant al descans i a l'esplai, al joc i a les activitats recreatives pròpies de la seva edat i a participar lliurement en la vida cultural i en les arts."

Tots aquests canvis que s'han produït a la societat i a l'educació envers la infància i el joc, ha propiciat un nou model d'escola.

Durant segles ha imperat el model d'escola tradicional. L'escola tradicional es aquella on el paper de l'educador és de transmissor d'informació i els infants tenen un paper passiu on escolten en silenci el que diu el mestre. A més, és un espai de disciplina i autoritat on el joc és entès com una pèrdua de temps.

L'escola nova, en canvi, té una concepció molt diferent a l'escola tradicional. El paper del mestre és d'orientador i motivar als infants. Els infants ja no son subjectes passius de la seva educació, sinó que tenen una participació activa, ja que han de crear els seus propis coneixements a través de les seves experiències. A més, hi ha una renovació metodològica on la intervenció educativa està basada en un model lúdic.

El joc pot esdevenir una eina educativa molt poderosa, que pot emprar-se amb diferents objectius com la transmissió de valors, la resolució pacífica de conflictes, l'adquisició de coneixements, l'adquisició de conductes socials...

El paper de l'educador consisteix en assegurar que l'infant pugui experimentar i vivenciar aquesta activitat lúdica lliurement i crear un ambient i un clima adequat que proporcioni seguretat i benestar.

És important que s'elabori una bona planificació i justificació de la proposta que s'ofereix als infants. S'han de dissenyar activitats d'acord a les necessitats i els interessos dels infants i tenint en compte el moment evolutiu en que es troba cada infant, perquè estiguin preparats per dur-les a terme o fer una adaptació de la proposta en cas de que sigui necessari.

A l'hora de dirigir un joc hi ha diferents maneres de fer-ho i no totes són assertives:

- L'autoritària: El nin té un paper passiu, l'educador dirigeix les accions.
- Liberal: Es fonamenta en la idea que al nin no se'l pot privar del joc, l'educador a penes dirigeix, observa i fa preguntes.
- Pseudo-democràtica: L'infant pot intervenir, però és l'educador qui determina el curs del joc.
- Òptima: El nin pot actuar de manera lliure, l'educador actua com a model de joc.

Aquest darrer tipus de direcció és la que es considera més adient i ajustada, ja que permet que l'infant seleccioni els seus jocs, companys, materials i arguments. Per esdevenir un bon model de joc, l'educador ha d'utilitzar un mètode integral, familiaritzant a l'infant amb els diferents papers (rol principal, menys principal, secundari).

El paper del mestre i mestra en el joc per aconseguir que aquest es desenvolupi eficaçment consisteix en:

- Conèixer les habilitats, possibilitats i limitacions dels seus alumnes.
- Observar de manera activa i reflexiva.
- Programar activitats motivadores i estimulants pels infants.
- Centrar l'interès del nen/a en el joc.
- Intervenir si cal per mantenir durant més temps l'interès

4.3. Concepte i característiques sobre el joc:

Totes les investigacions sobre el joc infantil han procurat aclarir en què consisteix aquesta activitat i quines són les seves qualitats, tot i així, com hem vist a les diferents teories que han abordat el tema, els diferents autors no s'han posat d'acord.

A partir d'aquests estudis molts autors han realitzat diverses definicions sobre el joc. Una de les més completes que es va formular és la següent:

El joc és una acció o ocupació lliure, que es desenvolupa dins d'uns límits temporals i espacials determinats, segons regles absolutament obligatòries, encara que lliurement acceptades, acció que té el seu fi en sí mateixa i va acompanyada d'un sentiment de tensió i alegria i de la consciència de "ser d'una altra manera" que a la vida corrent. (Huizinga, 1972, p.43)

Roger Caillois, atribueix a l'activitat lúdica, com forma natural d'expressió, qualitats tals com una activitat:

- Lliure: a la qual el jugador no podria estar obligat sense que el joc perdés al punt la seva naturalesa de diversió atractiva i alegre.
- Separada: circumscrita en límits d'espai i de temps precisos i determinats per anticipat.
- Incerta: el seu desenvolupament no podria estar determinat ni el resultat donat per endavant, per deixar-se obligatòriament a la iniciativa del jugador certa llibertat en la necessitat d'inventar.
- Improductiva: per no crear béns, ni riquesa, ni tampoc elements nous ni de ninguna espècie; i llevat desplaçament de propietat en el si del cercle de jugadors, perquè s'arriba a una situació idèntica a la del principi de partida.
- Reglamentada: sotmesa a convencions que suspelen les lleis ordinàries e instauren momentàniament una nova legislació, que és la única que compta.
- Fictícia: acompanyada d'una consciència específica de la realitat secundària o de una franca irrealitat en comparació amb la vida corrent.
- (Caillois, 1986, p.37-38)

La naturalesa del joc respon a aquestes característiques:

- És l'activitat pròpia de la infància
- S'ha de considerar com una actitud, com una manera d'interactuar amb la realitat.
- La finalitat del joc és intrínseca; el nin no juga amb cap altre objectiu.
- És espontani, no requereix motivació ni preparació.
- És motivador en sí mateix, qualsevol activitat convertida en joc és atractiva per a l'infant

- És escollida lliurement: els infants no se senten obligats a jugar, doncs si això fos així, deixarien de fer-ho. Es tracta d'una activitat espontània, no condicionada per esforços o esdeveniments externs.
- Evoluciona amb el desenvolupament de l'infant.
- Per jugar no es precis que hi hagi material.
- És un recurs educatiu que afavoreix l'aprenentatge en les seves múltiples facetes.
- Psicològicament, es considera que el joc pot servir per alliberar tensions.
- Canvia amb l'edat, de manera que hi ha diferents formes de joc que van apareixent d'acord el nin va evolucionant.
- Té una funció compensadora de desigualtats, integradora i rehabilitadora.
- El joc produeix plaer.

(Federación de Enseñanza de CC.OO. de Andalucía, 2011, p. 3-4)

4.4. Classificacions i tipus de joc:

Existeixen diverses classificacions dels tipus de jocs. Piaget (1996) proposa una classificació fonamentada en l'estructura del joc, que segueix estretament l'evolució genètica dels processos cognitius. Diferencia quatre tipus de jocs, els quals apareixen de manera seqüencial segons el moment evolutiu de l'infant.

- Jocs d'exercici: aquests són característics del període sensorio-motor, que té lloc fins els 2 anys aproximadament. Són accions motrius que es realitzen per plaer i que els permeten descobrir el món que els envolta. Algun exemple seria sacsejar un objecte sonor o pujar i baixar escales.
- Jocs simbòlics: son propis de la etapa preconceptual, que es dona entre els 2 i els 4 anys. Són activitats de representació on els objectes són un símbol, és a dir, es transformen en un altre objecte que no està present. El nin comença a fer "com si" i interpreta diferents escenes o papers. Aquesta forma de joc evoluciona, apropant-se cada vegada més a la realitat.

A partir de la etapa intuïtiva, dels 4 als 7 anys, el simbolisme va perdent força a favor de jocs de fantasia més socials que es juguen en petits grups, per la qual cosa introdueix

a l'infant en la regla social. El pensament intuïtiu és un tipus de pensament amb imatges que condueix a l'infant cap a l'inici de la lògica.

- Jocs de construcció o muntatge: no constitueixen una etapa en la seqüència evolutiva, sinó que es tracta d'una posició intermèdia entre els diferents nivells de joc. L'infant es proposa una activitat precisa amb una finalitat i el joc es converteix en un muntatge amb diferents elements.
- Jocs de regles: apareixen de forma progressiva entre els 4 i els 7 anys, però és a l'etapa d'operacions concretes, dels 7 als 11 anys, quan es desenvolupen els jocs de regles simples i concretes. A partir dels 12 anys el joc evoluciona i apareix el joc de regles complexes. És un joc de naturalesa social que requereix un pensament lògic i la capacitat d'operar raonadament.

Per altra banda, tenim la classificació dels jocs de Rüssel (1970). Aquesta presenta un gran interès educatiu, ja que es basa en un criteri molt ampli de joc que inclou totes les formes d'activitat lúdica. Aquest autor classifica els jocs en quatre modalitats, interrelacionades entre sí.

- Joc configuratiu; en aquest tipus de joc és on es manifesta la conducta de l'infant de "donar forma". Aquesta tendència la manifesta l'infant en tots els seus jocs. El resultat de l'activitat depèn del plaer que li proporciona aquesta i no de la intenció de crear algo concret.
- Joc d'entrega; el joc està influït per les característiques del material amb el que es juga. En aquest tipus de joc, també és dóna la condició configurativa en major o menor mida. Alguns jocs d'entrega són: aros, bols, jocs d'aigua, monopati...
- Joc de representació de personatges; en aquest tipus de joc, l'infant representa el rol d'un personatge d'acord a les característiques que més el cridin l'atenció d'aquest. També trobem que l'infant s'oblida de sí mateix per assimilar la que està representant.
- Joc de regles: l'acció del joc es duu a terme seguint unes regles establertes i aquestes són les que promouen l'acció. Els jocs de regles perdura fins a la vida adulta.

4.5. Jocs populars i tradicionals:

En aquest apartat farem una menció especial al joc tradicional o popular. No és que es troba fora de la classificació anterior, al contrari, pertany a una tipologia explícita de joc infantil, però és en aquest marc on s'ha desenvolupat la proposta didàctica.

“En parlar de jocs tradicionals ens referim a aquells jocs que, des moltíssim temps enrere segueixen perdurant, passant de generació en generació, sent transmesos d'avis a pares i de pares a fills i així successivament, patint potser alguns canvis, però mantenint la seva essència”. (Öfele, 1999).

Estem parlant de jocs que han perdurat al llarg dels anys gràcies a la transmissió oral dels mateixos, però, segons assenyala Lara (2006) "només en els últims temps s'ha començat la seva transmissió escrita." (P. 56).

Són molt més que simples jocs, ja que aquests engloben bona part del folklore d'un entorn o d'un poble: la llengua, els costums, la forma de relacionar-se amb els altres, les tradicions, etc. D'aquesta manera, estem davant d'una via d'accés a la cultura local i regional i d'altres societats. De fet, “és curiós com tots aquests jocs es repeteixen en els llocs més remots encara que amb la marca característica de cada lloc i cultura”. (Öfele, 1999).

Segons Yagüe (2002) "constitueixen un autèntic patrimoni cultural. Són expressió d'una manera de viure, d'actuar, d'entrar en contacte amb el medi i de poder comunicar-se amb els altres". (P. 30).

Dins dels jocs tradicionals trobem una àmplia gamma de modalitats lúdiques: jocs de nens i de nenes, cançons de bressol, jocs d'endevinació, contes de mai acabar, rimes, jocs de sorteig, etc. Si bé alguns d'aquests jocs semblés que tendeixen a desaparèixer per complet, una de les característiques dels mateixos és que sorgeixen per una temporada, desapareixen i després tornen a aparèixer. Així alguns d'ells són jugats més en èpoques hivernals i altres sorgeixen en èpoques de major temperatura. Al seu torn alguns jocs estan més lligats a determinades edats, com ara les cançons de bressol per als nens més petits, i altres amb regles més importants per a nens més grans que ja puguin comprendre i respectar les mateixes. (Öfele, 1999).

Les característiques que constitueixen aquests jocs segons Öfele (1999) són les que s'esmenten a continuació:

- són jugats pels nens pel mateix plaer de jugar.
- responen a necessitats bàsiques dels infants.
- tenen regles de fàcil comprensió, memorització i acatament. Les regles són negociables.
- no requereixen molt material ni cost.

- es poden practicar en qualsevol moment i lloc.

4.6. Importància del joc per al desenvolupament dels infants

El joc és una eina didàctica de gran importància per al desenvolupament integral i harmònic dels infants, ja que aquest els proporciona experiències plaents amb les quals els infants adquireixen habilitats i destreses socials, cognitives i motrius sense adonar-se que estan aprenent, ja que és una activitat motivadora que no requereix un esforç.

“El joc d'hora i variat contribueix de manera molt positiva a l'estimulació de tots els aspectes del creixement i desenvolupament humà, tot el desenvolupament infantil es troba directa i plenament vinculat amb el joc i per això no es pot considerar una activitat inútil”.
(Garaigordobil, 1990, p.27)

Diversos autors han destacat la importància del joc com mitjà d'ensenyança-aprenentatge, ja que consideren que és un potenciador del desenvolupament tant físic com psíquic dels nins i nines.

Segons Read (1980), l'infant a través del joc recrea la seva experiència, aclarint-la i fent-la més comprensible, organitza les seves percepcions, posa a prova les seves capacitats, dominant els seus sentiments i coneixent-se a sí mateix i individualitzant el seu propi lloc en el món. (p. 293)

Vigotsky enuncià que el joc crea una zona de desenvolupament pròxim en el nin. Durant el joc, el nin està sempre per damunt de la seva edat mitjana, per damunt de la seva conducta diària; en el joc, es com si fos un cap més alt del que és en realitat. Al igual que en el focus d'una lent d'augment, el joc conté totes les tendències evolutives de forma condensada, sent en sí mateix una considerable font de desenvolupament. (Vigotsky, 1982, p. 156)

Hetzer (1978) afirma que “jugant, l'infant exercita la seva agilitat física, els seus sentits, les seves representacions i el seu pensament. Al jugar adquireix experiències de les coses que toma en la mà i del mitjà en el que juga. Així aprèn coordinació i subordinació al grup infantil i el sentit de cooperació amb els seus semblants”. (11)

Per tant, el joc ajuda al desenvolupament de les següents dimensions:

En la dimensió social trobem que els jocs possibiliten la comunicació i la interacció amb els altres i fomenten les relacions, per tant, prepara als infants per a la seva integració social dotant-los d'estratègies i destreses de caire social.

De fet, les relacions que s'estableixen durant el lloc canvien a l'hora que l'infant madura, ja que depèn del moment evolutiu en que es troben els nins i nines. Osterrieth (1962) distingeix 4 etapes segons les relacions que s'estableixen entre els infants.

- 1) Activitat essencialment solitària: el bebè presta molt poca atenció als seus companys i els tracta com a objectes.
- 2) Joc paral·lel: apareix sobre els 3 anys. Els infants volen estar junts encara que cada un desenvolupa la seva activitat particular i no es produeix cap interacció.
- 3) Joc associatiu: sobre els 5 anys, el grup s'amplia a varis participants, amb freqüents interaccions entre ells i apareixen els primers esbossos d'associacions.
- 4) Activitat col·lectiva: es correspon amb els joc reglats.

Des del punt de vista del desenvolupament afectiu o emocional, és una activitat que li produeix entreteniment, plaer i alegria de viure. El joc és un factor d'equilibri emocional. Jugar proporciona als nens i les nenes una gama de sensacions i emocions personals que els resulten beneficioses, podria, per tant, ser escenari de desenvolupament de les bones relacions personals, la comunicació i la comprensió social en un clima d'emocions positives. (Machado, 2008, p.2)

En quant al desenvolupament cognitiu i intel·lectual, el joc proporciona experiències que suposen un conflicte cognitiu. L'acció sobre els objectes permet als infants discriminar les seves característiques i conèixer-los, adquirint les estructures cognitives bàsiques.

Jugant aprenen perquè obtenen noves experiències, ja que és una oportunitat de cometre encerts i errors, de solucionar problemes. És una activitat que estimula l'evolució de les capacitats de creativitat i pensament infantil, en el joc explora i coneix el seu entorn i al mateix temps es descobreix a sí mateix. No només és un recurs educatiu, sinó que constitueix la metodologia bàsica en el procés d'ensenyament-aprenentatge dels nins /es en l'etapa infantil. (Machado, 2008, p.2)

En referència a la dimensió psicomotriu, aquest tipus d'activitat proporciona a l'infant una sensació corporal agradable, alhora que contribueix al procés de maduració, separació e independència motriu.

Aquesta activitat permet a l'infant conèixer el seu esquema corporal, potenciant capacitats com l'equilibri i la coordinació i desenvolupant cada vegada una major destresa i agilitat.

El joc permet adquirir nous moviments o perfeccionar els que s'havien incorporat amb anterioritat. D'aquesta manera es desenvolupa:

- Motricitat fina: moviment que requereixen una major precisió, concentració i habilitat manual.
- Motricitat gruixada: moviments del cos (gatejar, caminar, córrer, trepar, pedalejar...)

En resum, el joc és una activitat vital e indispensable per al desenvolupament dels infants.

5. Proposta didàctica

He realitzat una proposta d'intervenció educativa sobre els jocs populars i tradicionals i l'he posat en pràctica a un aula de 3-4 anys de l'escola CEIP Aina Moll i Marquès, situada al carrer Berenguer de la barriada de la Missió.

Aquest projecte consisteix en apropar als infants un recull de jocs populars i tradicionals per fomentar diferents relacions i donar-los recursos perquè puguin jugar de manera autònoma sense la intervenció de l'adult.

Es treballaran una sèrie d'objectius i continguts educatius que he formulat d'acord al currículum d'educació infantil. Aquests es poden veure al següent apartat. Per tant, el joc s'utilitza com una eina didàctica per afavorir el desenvolupament dels infants, a més de ser una activitat lúdica que parteix dels seus interessos.

Posteriorment, he realitzat una temporització de la proposta i he establert les activitats que duré a terme. A cada joc apareixen reflectits els objectius i els continguts propis de l'activitat, la duració, els recursos i la descripció.

A continuació faig una avaluació de la proposta per comprovar si s'han assolit els objectius que s'havien proposat en un principi. També es pot veure quines dificultats han sorgit durant el projecte i quins canvis es podrien fer per millorar.

Per avaluar als infants he dissenyat una graella que emplenava a cada joc. A través d'aquesta puc corroborar si els infants es relacionaven amb els seus companys, si respectaven les normes i si eren capaços de resoldre les dificultats del joc o no.

5.1. Objectius de la proposta:

Els objectius que es pretén que els infants adquireixin mitjançant els diferents jocs que s'han proposat són els que s'esmenten a continuació

Objectius generals:

- Aprendre diferents jocs populars i tradicionals.
- Fomentar les relacions socials i facilitar les interaccions entre diferents infants i agrupaments.

Objectius específics:

Els següents objectius específics estan relacionats amb el currículum d'educació infantil establert a l'ordre ECI/3960/2007 de 19 de desembre:

- Conèixer el seu propi cos i el dels altres, les seves possibilitats d'acció i aprendre a respectar les diferències.
- Observar i explorar el seu entorn familiar, natural i social. Conèixer i apreciar algunes de les seves característiques i costums i participar activament, de forma gradual, en activitats socials i culturals de l'entorn.
- Adquirir progressivament autonomia en les seves activitats habituals.
- Relacionar-se amb la resta d'infants i adquirir progressivament pautes elementals de convivència i relació social, així com exercitar-se en la resolució pacífica de conflictes.
- Progressar en el control del cos, desenvolupant la percepció sensorial i ajustant el to, l'equilibri i la coordinació de moviment a les característiques del context.
- Adequar el seu comportament a les necessitats i requeriments dels altres, desenvolupant actituds i hàbits de respecte, ajuda i col·laboració, evitant actituds de submissió o domini.

5.2. Continguts:

Els continguts que es treballaran amb la proposta didàctica d'acord al currículum d'educació infantil establert a l'ordre ECI/3960/2007 de 19 de desembre són els que s'esmenten a continuació:

- Exploració i toma de consciència de les seves possibilitats, interessos i limitacions motrius, gaudint dels seus èxits.

- Adaptació progressiva del to, l'equilibri i coordinació de moviments a les característiques dels objectes que se l'ofereixen i a diferents accions.
- Adquisició de pautes elementals de interacció social en situacions i en activitats quotidianes, acceptant les normes i incorporant-les al seu comportament habitual.
- Exploració i reconeixement del propi cos. Identificació, valoració i acceptació progressiva de les característiques pròpies. Elaboració i representació d'un esquema corporal cada vegada més ajustat i complet.
- Gust i interès per l'exploració sensoriomotriu per al coneixement personal, el dels altres i la relació amb els objectes.
- Exploració i valoració de les possibilitats i limitacions perceptives, motrius i expressives pròpies i dels altres. Iniciativa per aprendre habilitats noves i desig de superació personal.
- Exploració i progressiu control de les habilitats motrius bàsiques més habituals com la marxa, la carrera, el salt i els llançaments.
- Confiança en les pròpies possibilitats d'acció, participació i esforç personal en els jocs i en l'exercici físic.
- Comprensió i acceptació de regles per jugar.
- Adquisició de nocions bàsiques d'orientació (cap a, fins, des de ...) i coordinació de moviments

5.3. Disseny proposta i temporització

La proposta d'intervenció educativa l'he posat en pràctica a un aula de 3 anys del CEIP Aina Moll i Marquès. Aquesta va tenir una duració de 3 mesos, de març a finals de maig ja que es va realitzar durant les pràctiques.

Durant el mes de març vaig realitzar la selecció dels jocs atenent diferents criteris com el nivell evolutiu dels infants i els objectius que es pretenien assolir amb cada activitat. Una vegada estaven decidits els jocs que s'ensenyarien als infants vaig dissenyar una planificació.

Els jocs es varen dur a terme durant els mesos d'abril i maig. Cada joc s'ensenyava al llarg d'una setmana a través de diferents sessions. Es baixava al pati cada dia de 12:30 fins a les 13

hores aproximadament per realitzar aquesta activitat, això permetia que es fessin diferents agrupacions d'infants perquè es poguessin relacionar e interaccionar amb tots els companys.

Aquesta és la planificació que es va elaborar:

Joc	Data	Nombre de sessions	horari
4 pedres	7-11 d'abril	5	12:30 a 13 hores
1, 2, 3 pica-paret	14-18 d'abril	5	12:30 a 13 hores
Sota el pont	28 d'abril-2 de maig	5	12:30 a 13 hores
Bomba	5-9 de maig	5	12:30 a 13 hores
Comprar peix	12-16 de maig	5	12:30 a 13 hores
Conillons amagats (pilla-pilla)	19-23 de maig	5	12:30 a 13 hores
Xarranca	26-30 de maig	5	12:30 a 13 hores

Cada sessió estava estructurada en tres parts, una part inicial, el desenvolupament i la conclusió. Primerament es feia una petita assemblea on ens sèiem a terra i parlàvem sobre el joc que corresponia aquella setmana, aquí mirava si els infants ja coneixien el joc o era nou per ells. Després els explicava en què consistia l'activitat i quines eren les normes que s'havien de respectar.

Durant el desenvolupament de l'activitat, els infants jugaven al joc i jo els guiava quan necessitaven ajuda o els recordava les normes si no s'acordaven.

Per concloure l'activitat i que es poguessin relaxar després d'una activitat motriu, parlàvem sobre el joc. Els demanava si els havia agradat l'activitat o no i perquè. Així podia treballar la representació del que han fet i millorar la verbalització.

A cada sessió també dedicaven una petita estona a recordar els jocs que ja havíem fet anteriorment per veure si l'havien après i recordaven les seves normes. També es repetia un joc si era una demanda dels infants, ja que és important partir dels interessos dels infants i que aquests puguin gaudir d'una activitat lúdica que els proporciona plaer i satisfacció.

L'espai on es va desenvolupar la proposta va ser al pati de 3 anys o la porxada d'educació infantil, segons la disponibilitat.

El joc de la xarranca es va realitzar el darrer ja que no estava disponible al pati de l'escola i el vaig pintar per poder ensenyar aquest joc. Primerament vaig demanar a la direcció del centre si podia pintar als patis de manera permanent i em van donar una resposta afirmativa, i em van proporcionar tot el material necessari per poder fer-ho. Aquest material va ser: pintura d'espri de diferents colors (blanc, blau, verd i groc), cinta de carrosser, tisores i cartolines per poder fer les plantilles.

Vaig elaborar una xarranca de mida normal al pati de 4 i 5 anys, i una xarranca amb menys caselles i amb els quadrats més petits al pati de 3 anys. Després també vaig fer una xarranca amb forma d'espiral, però aquesta la vaig pintar amb guix degut a la dificultat i la falta de temps.

5.4. Activitats

Títol	4 pedres al carrer
Tipus de joc	joc de tria
Agrupació	grups petit i mitjà
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> ○ gaudir d'un joc tranquil i relaxat. ○ Participar i mostrar interès en el joc. ○ Relacionar-se amb la resta d'infants mitjançant el joc. ○ Aprendre la cançó de memòria. ○ Afavorir la coordinació òcul manual ○ Iniciar-se en els jocs de regles i respectar les normes.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies davant la

	<p>realització dels jocs tradicionals.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc.
Durada	10-15 minuts
Recursos materials	Cap
Descripció de l'activitat	<p>Els infants s'asseuen al terra formant un cercle amb els peus junts i les puntes mirant cap endavant. Un dels nins ha de copejar cadascuna de les sabatilles del cercle en ordre cantant la cantó corresponent. L'últim peu seleccionat queda eliminat, i per tant, jugarà amb un sol peu. Així successivament fins que quedi només un peu, aquest nin serà el guanyador.</p>

Títol	1, 2, 3 pica-paret
Tipus de joc:	psicomotor i de reacció
Agrupacions	a partir de 3 participants
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> ○ Potenciar l'atenció ○ treballar la capacitat de reacció ○ Estimular la percepció espacial ○ desenvolupar l'equilibri ○ Afavorir el control postural ○ Fomentar les interaccions amb la resta d'infants ○ Respectar les normes del joc
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Adquisició de nocions bàsiques d'orientació. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies davant la realització dels jocs tradicionals. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc.
Durada	10-15 minuts
Recursos materials	Cap
Descripció de l'activitat	Un infant es col·loca de cara a la paret i diu “un, dos, tres, pica paret” i llavors es gira. Quan aquest nin està d'esquena, la resta de participants a d'avançar cap a la paret, però quan es gira tots s'han de quedar quiets. Si l'infant que està a la paret veu que algun nin es mou, aquest haurà de tornar al lloc de sortida i començar de nou. Quan un infant arriba a la paret guanya el joc i es pot tornar a començar.

Títol	Sota el pont
Tipus de joc	Motor i de regles
Agrupacions	grups mitjà o gran
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> ○ Afavorir les interaccions amb la resta d'infants mitjançant el joc. ○ Participar en la interpretació de la cançó i en el joc ○ Aprendre de memòria la cançó ○ desenvolupar la velocitat i els reflexos. ○ Respectar les normes del joc
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Memorització i interpretació de la cançó. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc
Durada	10-15 minuts
Recursos materials	Cap
Descripció de l'activitat	Dos nens triats a l'atzar fan de pont, s'han de posar de cara un amb l'altre i amb els braços agafats en l'aire. Mentrestant, la resta d'infants passa per sota el pont cantant la cançó pertinent i quan just acaba la cançó, els nins que fan de pont baixen els braços i deixen un nin atrapat, el qual farà també de pont, de manera que cada vegada hi hagi més ponts. Així fins que només quedi un infant, el quan serà el guanyador.

Títol	Bomba
Tipus de joc	sensoriomotor i de normes
Agrupació	grup mitjà
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> ○ estimular l'atenció i l'escolta activa ○ treballar els nombres ○ desenvolupar la coordinació i l'equilibri ○ Potenciar la velocitat
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc.
Durada	15-20 minuts
Recursos materials	una pilota (es pot substituir per altre objecte)

Descripció de l'activitat	els infants es col·loquen formant un cercle, menys un nin o nina que es situa en el mig. Els infants s'aniran passant la pilota a la mà mentre el nin del mig contarà fins a deu, llavors picarà les mans i dirà "bomba". L'infant que tingui la pilota en aquell moment serà eliminat i es quedarà assegut al mateix lloc amb les cames estirades. El joc continua amb la mateixa dinàmica però ara per passar la pilota s'ha de botar per damunt les cames dels nins que estan asseguts i tornar al mateix lloc. El darrer infant que quedi dret és el guanyador i passa a ocupar l'espai central.
---------------------------	--

Títol	Comprar peix
Tipus de joc	psicomotor i de reacció
Agrupacions	grup petit i mitjà
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> ○ treballar la capacitat de reacció ○ desenvolupar la psicomotricitat ○ fomentar la socialització ○ estimular l'atenció ○ afavorir l'equilibri i la coordinació.
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Potenciació de l'atenció i la capacitat de reacció. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc
Durada	15-20 minuts
Recursos materials	un objecte disponible, per exemple, una jaqueta, una gorra, una pedra...

Descripció de l'activitat	Els infants s'asseuen al terra formant un cercle. Un dels infants es queda dret amb l'objecte seleccionat, en aquest cas una jaqueta i aquest va caminant per defora el cercle i diu "a comprar peix", els altres infants el responen "ja l'hem comprat", es repeteix aquesta dinàmica de pregunta-resposta i ara es diu "a fregir-lo" a lo que els altres responen "ja l'hem comprat". Posteriorment es diu "a dormir, a dormir" i tots els infants que estiguin asseguts s'han de tapar els ulls o fer com si dormissin, llavors l'infant que està dret posa la jaqueta a l'esquena d'altre infant. A continuació tots els infants miren darrera seu, i el nen o nena que té la jaqueta s'ha d'aixecar i els dos nins que estan drets han de córrer per ocupar el lloc del que estava assegut.
---------------------------	--

Títol	Conillons amagats (pilla-pilla)
Tipus de joc	psicomotor i de regles
Agrupaments	petit i mitjà grup
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> ○ fomentar les interaccions amb els seus companys ○ estimular la capacitat de reacció ○ desenvolupar l'equilibri i la coordinació ○ Potenciar la velocitat ○ Treballar els nombres
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coneixement dels nombres. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies davant la realització dels jocs tradicionals. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc

Durada	10-15 minuts
Recursos materials	Cap
Descripció de l'activitat	es delimitarà un espai del que no es podrà sortir. Es triarà un alumne que haurà de contar fins a deu, mentrestant, els altres nins i nines s'allunyan. Una vegada hagi comptat haurà d'agafar als altres infants i aquests intentaran salvar-se tocant la paret on s'ha comptat.

Títol	Xarranca
Tipus de joc	Sensoriomotor
Agrupació	petits grups
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> ○ desenvolupar l'equilibri ○ treballar la coordinació òcul-peus ○ discriminar les grafies dels nombres ○ respectar el torn ○ mostrar interès
Continguts	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Reconeixement de les grafies dels nombres. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc
Durada	10-15 minuts
Recursos materials	una pedra o similar
Descripció	els infants han de fer el recorregut de la xarranca, saltant de casella en

de l'activitat	casella al peu coix, sense sortir de les retxes. Quan arriben on hi ha dues caselles juntes, han de posar un peu a cada quadre. Generalment s'ha de tornar fent el mateix recorregut.
----------------	---

Altres propostes de joc

Els jocs que s'esmenten a continuació no es varen realitzar degut a la falta de temps però es varen contemplar a la planificació per posar-los en pràctica al curs vinent perquè hi hagi una continuïtat en el projecte.

Nom de l'activitat:	Conillons Amagats (sobre les retxes)
Tipus de joc	Psicomotriu i de regles
Agrupació:	Grups petits i mitjans, entre 3 i 8 infants, però poden ser més.
Objectius:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Treballar la capacitat de reacció ○ Desenvolupar la psicomotricitat ○ Fomentar la socialització ○ Fomentar l'atenció ○ Desenvolupar l'equilibri
Continguts:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies davant la realització del joc tradicional. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc
Durada:	Dependrà de la quantitat de participants, un 15 min aprox
Recursos materials:	Cap

Recursos humans:	L'educadora
Espai:	Exterior o una sala gran on hi hagi línies pintades al terra.
Descripció de l'activitat:	És una variant del joc d'agafar. La diferencia és que els participants només poden córrer per damunt de les línies pintades al terra.

Nom de l'activitat:	Color, color
Tipus de joc	Psicomotor i de regles
Agrupació:	Grups petits i mitjans, entre 3 i 8 infants, però poden ser més.
Objectius:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Treballar la capacitat de reacció ○ Desenvolupar la psicomotricitat ○ Fomentar la socialització ○ Fomentar l'atenció ○ Desenvolupar l'equilibri
Continguts:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies davant la realització dels jocs tradicionals. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc.
Durada:	Dependrà de la quantitat de participants, un 15 min aprox
Recursos materials:	Cap
Recursos humans:	L'educadora
Espai:	Exterior o una sala gran
Descripció de	El jugador que agafa, abans de perseguir als altres, diu en veu

l'activitat:	<p>alta “color, color.. verd!, per exemple. Tots els jugadors correran a buscar alguna cosa verda per tocar-ho mentre el que para els persegueix intentant agafar-los.</p> <p>En el moment en què un jugador toca alguna cosa del color triat queda fora de perill i no pot ser tocat mentre romangui així. Si qui para ha aconseguit agafar a algú abans que arribés al color, aquest passa a parar i anuncia un nou color. En cas contrari, continua parant el mateix jugador.</p>
--------------	--

Nom de l'activitat:	Xampinyó
Tipus de joc:	Psicomotor i de regles
Agrupació:	Grups petits i mitjans.
Objectius:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Treballar la capacitat de reacció ○ Desenvolupar la psicomotricitat ○ Fomentar la socialització ○ Fomentar l'atenció ○ Desenvolupar l'equilibri
Continguts:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies davant la realització dels joc tradicional. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc
Durada:	Dependrà de la quantitat de participants, un 15 min aprox
Recursos materials:	Cap

Recursos humans:	L'educadora
Espai:	Exterior o sala gran
Descripció de l'activitat:	<p>És una variant del joc d'agafar "pilla – pilla". Es delimitarà un espai del que no es podrà sortir. Després, es triarà a sorts (per exemple) l'infant qui tocarà agafar als altres. Aquest comptarà fins a deu mentre la resta de participants s'allunya. Una vegada contat fins a deu, l'infant anirà agafant un per un als participants i els anirà acompanyant fins a un lloc determinat prèviament, fins que no quedi cap participant sense agafar. Llavors pot tornar a començar el joc.</p> <p>La diferència la trobem en que el participants en el moment que veuen que poden ser agafats s'acotaran, en aquest moment ja no poden ser agafats, però ja no es podran moure fins que un company els hi passi per sobre botant, i els "salvi".</p>

Nom de l'activitat:	Stop
Tipus de joc	Psicomotor i de regles
Agrupació:	Grups petits i mitjans.
Objectius:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Treballar la capacitat de reacció ○ Desenvolupar la psicomotricitat ○ Fomentar la socialització ○ Fomentar l'atenció ○ Desenvolupar l'equilibri
Continguts:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies davant

	<p>la realització dels joc tradicional.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc.
Durada:	Dependrà de la quantitat de participants, un 15 min aprox
Recursos materials:	Cap
Recursos humans:	L'educadora
Espai:	Exterior o sala gran
Descripció de l'activitat:	<p>És una variant del joc d'agafar "pilla – pilla". Es delimitarà un espai del que no es podrà sortir. Després, es triarà a sorts (per exemple) l'infant qui tocarà agafar als altres. Aquest comptarà fins a deu mentre la resta de participants s'allunya. Una vegada contat fins a deu, l'infant anirà agafant un per un als participants i els anirà acompanyant fins a un lloc determinat prèviament, fins que no quedi cap participant sense agafar. Llavors pot tornar a començar el joc.</p> <p>La diferència la trobem en que el participants en el moment que veuen que poden ser agafats poden dir "stop" quedar-se aturats amb els braços en creu, en aquest moment ja no poden ser agafats, però ja no es podran moure fins que un company els hi piqui la mà i els "salvi".</p>

Nom de l'activitat:	Simó diu
Tipus de joc	Psicomotriu, simbòlic i de imitació
Agrupació:	Tants participants com vulguin
Objectius:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolupar l'atenció. ○ Reconèixer i discriminar les distintes parts del cos. ○ Fomentar la concentració. ○ Comprendre el llenguatge.

Continguts:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies davant la realització dels joc tradicional. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc. ○ Coneixement de les distintes parts del cos.
Durada:	Fins que els participants perdin l'interès
Recursos materials:	Cap
Recursos humans:	L'educadora
Espai:	Interior i exterior
Descripció de l'activitat:	S'escull a un participant per a que doni les consignes, Aquest dóna una ordre de moviment o acció i els participants només la realitzessin si abans de donar l'ordre diu "Simón diu", per tant es podria utilitzar per enganyar els participants, diguent l'ordre sense la consigna "Simó diu"
Paper de l'educador:	Explicar les normes i intentar que s'acompleixin
Observacions	<p>S'ha d'esmentar la frase completa "Simón diu..." sinó, no serà vàlid el joc.</p> <p>A banda s'ha de tenir en compte que pot ser que els infants encara no diferenciïn dreta i Esquerra i per tant es poden donar ajudes amb les consignes.</p>

Nom de l'activitat:	El maquinista
Tipus de joc	Psicomotriu i de percepció

Agrupació:	Grups petits de 3 o 4 infants
Objectius:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Desenvolupar l'atenció ○ Treballar la socialització ○ Treballar la confiança ○ Desenvolupar l'equilibri ○ Treballar la psicomotricitat
Continguts:	<ul style="list-style-type: none"> ○ Participació i interès pel joc tradicional. ○ Desenvolupament d'habilitats favorables per la interacció social. ○ Coordinació i control de les habilitats motrius. ○ Acceptació de les possibilitats i limitacions pròpies davant la realització dels joc tradicional. ○ Comprensió, acceptació i aplicació de les regles dels joc.
Durada:	10 min, fins que els participants perdin interès
Recursos materials:	Cap
Recursos humans:	L'educadora
Espai:	Interior i exterior (sempre que no hi hagi perills)
Descripció de l'activitat:	<p>Es fa un grup amb tres o quatre nens. Se'ls posa a tots en fila índia i tots es tapen els ulls menys l'últim de la fila, que serà el maquinista.</p> <p>Els nens han de caminar per l'habitació amb les mans en les espatlles del nen següent. I han d'anar seguint les indicacions del maquinista que indicarà l'adreça que els nens han de prendre amb cops en les espatlles.</p> <p>Les instruccions són: un cop a la dreta, anar a la dreta.; un cop a l'esquerra, anar a l'esquerra; dreta i esquerra alhora, para. Dos cops a banda i banda, continuar.</p>

5.5. Exposició dels resultats de la proposta

Joc	Resultat
4 Pedres	<p>Aquesta activitat no va agradar a la majoria dels infants ja que es tracta d'un joc molt tranquil, on han d'estar asseguts i concentrats, i preferien jocs més actius.</p> <p>Els infants varen memoritzar i interpretaven la cançó, però mostraven dificultats alhora de realitzar els moviments que requeria el joc. Diversos infants no copejaven les sabatilles en ordre com es pot veure a l'annex 1.</p>
1, 2, 3, pica-paret	<p>Ha resultat una activitat innovadora i desconeguda per als infants i mostraven interès, encara que després d'una estona s'avorrien.</p> <p>Els infants respectaven les normes de joc, però havia un grup reduït d'infants que no comprenien quan es podien moure i quan s'havien d'aturar. Aquestes dades estan reflectides en l'annex 2.</p>
Sota el pont	<p>Els alumnes estaven molt motivats en aquesta activitat i una vegada l'havien après demanaven ells mateixos per jugar.</p> <p>Els infants comprenien i respectaven les normes. Han entès la dinàmica del joc però no interpretaven la cançó que l'acompanyava com es pot veure a l'annex 3. Per tant, no s'han complit tots els objectius del joc.</p>
Bomba	<p>Els nins i nines han mostrat interès en l'activitat i han mantingut l'atenció durant la mateixa.</p> <p>Seguien la dinàmica del joc i botaven per damunt les cames dels companys per passar la pilota però presentaven dificultats per dir "bomba" quan acabaven de contar i necessitaven l'ajuda de l'adult, com s'exposa a l'annex 4.</p> <p>Un altre aspecte que es va veure en aquesta activitat és que</p>

	tots els alumnes acceptaven perdre, però l'infant C s'empenyava i deixava de jugar ja que no volia quedar eliminat.
Comprar peix	Els infants no coneixien aquest joc i els ha resultat molt atractiu, inclús demanaven contínuament per jugar. S'han complit tots els objectius que s'havien proposat ja que varen comprendre les normes i resolien totes les dificultats del joc, com es pot veure a l'annex 5.
Conillons amagats (pilla-pilla)	Era un joc conegut per tots els infants i ja sabien jugar. De totes maneres no varen respectar les normes ja que es va delimitar un espai i tots els infants varen traspasar els límits.
Xarranca	Ha resultat una activitat innovadora per als infants ja que no la coneixien. De fet, aquest joc el vàrem pintar les practicants ja que no hi era a l'escola. Els alumnes varen comprendre les normes i la dinàmica del joc però han de continuar treballant les seves habilitats motrius, la seva coordinació i equilibri.

6. Avaluació de la proposta didàctica

Després de realitzar tots els jocs tradicionals que formen part de la meva proposta d'intervenció educativa, he extret les següents conclusions d'acord als objectius proposats en el treball de final de grau.

- Apropar alguns jocs populars i tradicionals a l'aula d'educació infantil, coneixent i acceptant les seves regles.

Després d'una observació directa de les diferents sessions de joc i d'analitzar les dades recollides a les graelles d'avaluació, puc senyalar que els infants han après una sèrie de jocs populars i tradicionals que no coneixien fins al moment, així com recordar un joc que ja coneixien amb anterioritat, com és el cas de "conillons amagats".

En referència a les regles, la majoria d'infants han comprès les normes dels jocs populars i tradicionals, com podem veure en els annexos 1, 3 i 5. Alguns infants han mostrat dificultats en determinats jocs que els eren desconeguts ja que no comprenien les seves normes, per

exemple, a l'annex 2 podem veure que una sèrie d'infants no sabien quan s'havien d'aturar i quan es podien moure.

A l'annex 2 també podem veure que alguns infants s'avorrien després d'una estona i es posaven a jugar a una altra cosa. Per tant, he de controlar la durada de l'activitat perquè no s'allargui ja que després d'un temps perden l'interès.

- Promoure situacions d'entreteniment mitjançant el joc i utilitzar-lo com a mitjà per promoure el desenvolupament físic, intel·lectual i social dels nens i nenes.

Els infants han gaudit amb les activitats proposades, encara que en un principi costava engrescar-los, després varen mostrar un gran interès en les jocs i eren els mateixos nins i nines els que demanaven a l'adult per jugar.

El projecte ha propiciat el desenvolupament integral dels infants. A través dels jocs s'han treballat les habilitats motores com per exemple córrer i botar. Al joc "bomba" els infants havien de botar per damunt les cames dels companys i com podem veure a l'annex 4 tots eren capaços de realitzar aquesta acció, després al joc "comprar peix" els infants havien de córrer i com podem corroborar a l'annex 5 tots seguien la dinàmica del joc sense cap problema. Alguns infants mostraven més agilitat que altres, però han anat millorant a mesura que avançava la proposta. També han pres consciència de les seves possibilitats i limitacions.

S'ha fomentat el desenvolupament de la capacitat intel·lectual, ja que els jocs permetien treballar diferents continguts educatius com per exemple les parts del cós i els nombres. Han après de memòria un parell de cançons que acompanyaven els jocs. Al joc "sota el pont" cantaven la cançó amb l'ajuda de l'adult com podem veure a l'annex 3 i al joc "comprar peix", cantaven tota la cançó sense cap dificultat com es veu reflectit a l'annex 5.

A més, s'ha afavorit la socialització dels alumnes, ja que han après una sèrie de normes i valors socials necessaris per relacionar-se amb els altres.

- Valorar els jocs populars i tradicionals com part del nostre patrimoni cultural.

Els infants han mostrat coneixement i interès per les manifestacions culturals pròpies de l'entorn ja que els jocs tradicionals incorporen les característiques i el folklore de la nostra cultura.

- Afavorir les interaccions entre els infants, adquirint destreses i habilitats socials.

Durant la proposta s'han afavorit diferents agrupaments perquè els infants es puguin relacionar i interaccionar amb tots els companys. Els nins i nines s'han relacionat entre ells sense cap problema i no han discriminat a ningú.

A través dels jocs, els infants han adquirit destreses i habilitats de caire social com respectar el torn, escoltar les opinions dels companys i respectar les diferències.

- Desenvolupar actituds de tolerància i respecte a través del joc.

A través de l'observació directe de les diferents sessions de jocs he pogut constatar que els infants han desenvolupat actituds i hàbits de respecte, ajuda i col·laboració entre ells i que tenen un gran sentiment de pertinença a un mateix grup. S'ha creat un clima de confiança i respecte.

Els criteris que he utilitzat per avaluar l'activitat són els que apareixen recollits a l'ORDRE ECI/3960/2007, de 19 de desembre, per la qual s'estableix el currículum i es regula l'ordenació de l'educació infantil. Aquests són els següents:

- Donar mostra d'un coneixement progressiu del seu esquema corporal i d'un control creixent del seu cos, global i sectorialment.
- manifestar confiança en les seves possibilitats i respecte als altres.
- Donar mostres de millora de les seves destreses motores i de les seves habilitats manipulatives.
- Participar en els jocs, regulant progressivament l'expressió de sentiments i emocions.
- Valorar i respectar les normes que regeixen els jocs, donant mostres de comprensió i acceptació de les instruccions.
- Participar activament i gaudir amb distints tipus de jocs.
- Mostrar coneixement i interès per les manifestacions culturals pròpies de l'entorn: folklore.
- Relacionar-se satisfactòriament i de manera equilibrada amb els seus iguals i els educadors més pròxims.

Per tant, tenint en compta les conclusions extretes i els criteris d'avaluació podem dir que la proposta ha estat adequada ja que s'han aconseguit els objectius que s'havien plantejat en un primer moment.

Els infants han participat activament en les activitats proposades i han mostrat interès i motivació, inclús demanaven a l'adult jugar a determinats jocs. Durant el joc, acceptaven i respectaven les seves regles, encara que en alguns jocs presentaven alguna dificultat perquè no comprenien les normes o la dinàmica de l'activitat.

Els infants s'han relacionat i interaccionat amb els seus iguals i amb l'adult, respectant les opinions i les capacitats dels altres i no s'ha discriminat a cap infant. Han adquirit destreses i habilitats de caire social que els ajudaran a l'hora de relacionar-se amb els altres amb èxit.

Han millorat les seves capacitats motores ja que mostraven cada vegada una major agilitat en les accions que havien de realitzar, coneixent les seves possibilitats i limitacions. També han après diferents coneixements teòrics ja que gràcies als jocs s'han treballat diferents continguts educatius, com per exemple contar i discriminar les grafies dels nombres

7. Conclusions

La proposta d'intervenció educativa ha estat una experiència molt enriquidora i positiva per als infants d'educació infantil. A través dels jocs, els infants han pogut gaudir d'una activitat lúdica alhora que treballaven les seves capacitats i destreses motores, intel·lectuals i socials.

La incorporació dels jocs populars i tradicionals en el àmbit educatiu ha tingut un gran valor perquè aquests formen part de la nostra cultura i societat. Aquest projecte ha contribuït a la transmissió i conservació dels jocs tradicionals, els quals estan en desús a causa de les noves tecnologies, encara que una de les seves característiques, com ja he assenyalat anteriorment, és que aquest tipus de jocs desapareixen i després tornen a aparèixer.

Els jocs populars i tradicionals han promogut l'aprenentatge des de dues perspectives. D'una banda, han propiciat el desenvolupament global dels infants i, d'altra banda, han afavorit el coneixement del patrimoni cultural de la nostra societat, ja que aquest tipus de joc incorpora les característiques i el folklore propi de cada cultura.

Aquest projecte també ha estat molt important per afavorir les relacions i les interaccions dels infants entre els seus iguals, ja que aquests jugaven de manera individual o en grups petits de dos o tres infants. Per tant, pretenia afavorir que es relacionessin amb la resta de companys i no només amb el seu amic. Aquesta proposta ha fet possible això, i ha dotat als infants de destreses socials que els ajudaran a relacionar-se amb els altres amb èxit. Per tant, ha estat una eina clau per la socialització.

A més, el projecte ha suposat la introducció dels infants als jocs de regles. Aquestes eren unes regles senzilles i fàcils de comprendre. Tot i així, encara estan entrant en aquesta etapa i no tots estaven igual de preparats. Per això és important continuar treballant aquest tipus de jocs.

Durant la proposta varen sorgir una sèrie de limitacions. La més rellevant era la limitació temporal ja que el projecte va tenir una durada de dos mesos i, per aquest motiu, només es va ensenyar als infants 7 jocs diferents. Tot i així, aquest és un projecte que pot tenir una continuació durant l'etapa d'educació infantil i inclús durant el primer cicle de primària.

La proposta didàctica podria ser un projecte d'etapa. Es proposarien nous jocs, augmentant la dificultat de manera progressiva segons les característiques i les necessitats dels infants. Això permetria continuar treballant els objectius i continguts educatius, d'acord al currículum d'educació infantil.

Una proposta interessant seria la creació d'agrupaments d'infants de diferents aules, d'aquesta manera es podrien relacionar amb altres nens i nenes amb els que estan menys acostumats, ja que aquest era un dels objectius principals del projecte. Així podrien conèixer i relacionar-se de manera natural i espontània amb els infants de la seva escola, creant un sentiment de grup i d'identitat.

Una altra limitació en l'aplicació del projecte era que el joc de la xarranca no estava disponible al pati de l'escola i vaig haver de demanar permís i pintar-la, per tal de poder ensenyar aquests jocs als infants.

Trobo que era molt important fer aquest joc perquè el pati de l'escola és un espai buit, gens atractiu ni motivador per als infants. D'aquesta manera disposen al pati d'un racó que propicia el joc.

Per aquest motiu també era molt important ensenyar als infants un recull de jocs populars i tradicionals, ja que aquests es poden jugar a qualsevol espai i no necessiten material o és un material que tenim a mà, com per exemple pilotes, gorres, pedres, etc.

Hi ha jocs que han sorgit algunes dificultats, per aquest motiu s'han realitzat petites adaptacions perquè resultés més senzill i es poguessin dur a terme. Al joc de "Bomba" es varen llevar els moviments dels braços que s'han de fer quan contes, ja que no eren capaços de fer les dues accions a la vegada. Una altra adaptació que es va realitzar es reduir la cançó de "comprar peix", i finalment el joc de la "xarranca" vaig pintar una més petita per als infants de 3-4 anys, aquesta tenia menys caselles i eren d'una mida més petita.

Per concloure, m'agradaria destacar la importància dels jocs populars i tradicionals a l'aula d'educació infantil perquè afavoreixen el procés de socialització i l'acceptació d'una sèrie de normes socials. A més, transmeten als infants costums, tradicions i valors i contribueixen en el procés d'ensenyança i aprenentatge.

8. Referències bibliogràfiques

- Bejerano, F. (2009). El juego infantil, eje metodológico de la intervención en 0-6 años. *Cuadernos de Educación y Desarrollo*, 1(3)
- Caillois, R. (1986). *Los juegos y los Hombres. La máscara y el vértigo*. México: Fondo de Cultura económica.
- Cabrelles, Mª S. (2012). La influencia del juego para potenciar el desarrollo infantil en el ámbito educativo. *Revista de Folklore*, 360.
- Chateau, J. (1958). *Psicología de los juegos infantiles*. Buenos Aires: Kapelusz.
- Convenció sobre els drets de l'Infant. (20 de novembre de 1989). Recuperat de <http://w110.bcn.cat/fixters/dretscivils/annexe16.convencidelsdretsdelsinfants.546.pdf>
- Declaración de los derechos del niño (20 de noviembre de 1959). Recuperado de <http://www.humanium.org/es/wp-content/uploads/2013/09/Declaraci%C3%B3n-de-los-Derechos-del-Ni%C3%B1o1.pdf>
- Federación de Enseñanza de CC.OO. de Andalucía (2011). El juego en la etapa infantil. *Temas para la Educación*, 1-10
- Garaigordobil, M. (1990). *Juego y desarrollo infantil: la actividad lúdica como recurso psicopedagógico*. Madrid: Seco-olea
- Hetzer, H. (1978). *El juego y los juguetes*. Buenos aires: Kapelusz.
- Huizinga, J. (1972). *Esencia y significación del juego como fenómeno cultural*. Madrid: alianza editorial.
- García, A. i Llull J. (2009). El juego infantil y su metodología. Editex.
- Ley Orgánica 2/2006 (4 de mayo de 2006). BOE (106)
- López Chamorro, I. (2010). El juego en la educación infantil y primaria. *Autodidacta*
- Machado, A. M. (2008). El juego en Educación Infantil. *Cuadernos de Docencia*, 1(10)
- Muñoz, A. (2006). La globalización a través del juego popular tradicional. Aplicación didáctica en el segundo ciclo de educación infantil. (Tesis doctoral). Facultad de Ciencias de la Educación, Córdoba. Recuperado de <http://helvia.uco.es/xmlui/handle/10396/261>

- Öfele, M. (1999). Los juegos tradicionales y sus proyecciones pedagógicas. *Lecturas: Educación Física y Deportes*, (13). Recuperado de <http://www.efdeportes.com/efd13/juegtra.htm>
- Orden ECI/3960/2007, de 19 de diciembre (5 enero de 2008). BOE (5)
- Osterrieth, P. (1962). *Psicología infantil: introducción a la psicología del niño*. Madrid: Morata
- Piaget, J. (1996). *Formación del símbolo en el niño: imitación, juego y sueño. Imagen y representación*. Méxic: Fondo de cultura económica.
- Redondo, M. A. (2008, diciembre). El juego infantil, su estudio y como abordarlo. *Innovación y experiencias educativas*, (13), 1-7
- Rüssel, A. (1970). *El juego de los niños*. Barcelona: Herder.
- Vygotski, L. (1982). *La imaginación y el arte en la infancia*. Madrid: akal.
- Yagüe, V. (2002). *Juegos de ayer y de siempre*. Madrid: S.L.

9. Annexos

Annex 1: graella per a l'avaluació del joc "4 pedres".

ALUMNE/A	Participa sempre amb els mateixos companys?	Respecta les regles del joc?	Anticipa el joc o ha de ser proposat per la mestra?	Resol les dificultats del joc?
Infant M.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	Canta la cançó i copeja les sabatilles en ordre d'una en una.
Infant Mt.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Canta la cançó i copeja les sabatilles en ordre d'una en una.
Infant E.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Canta la cançó. No copeja en ordre les sabatilles.
Infant I.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Canta la cançó. No copeja les sabatilles en ordre.
Infant P.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Canta la cançó. No copeja les sabatilles en ordre.
Infant G.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Canta la cançó. No copeja les sabatilles en ordre.
Infant L.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó i no copeja les sabatilles en ordre.
Infant Mn.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Canta la cançó i copeja les sabatilles en ordre d'una en una.

Infant J.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó i no copeja les sabatilles en ordre.
-----------	----------------------------	----	---------------------------------	--

Annex 2: graella per a l'avaluació del joc "1, 2, 3 pica paret".

ALUMNE/A	Participa sempre amb els mateixos companys?	Respecta les regles del joc?	Anticipa el joc o ha de ser proposat per la mestra?	Resol les dificultats del joc?
Infant Pe.	No	Sí, però quan s'avorreix es posa a jugar amb Marc	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc
Infant M.	No	Sí, però quan s'avorreix es posa a jugar amb Pere	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc
Infant Ll.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant A.	No	Sí	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc
Infant L.	No	No discrimina quan es pot moure i quan s'ha d'aturar	Proposat per la mestra	No resol les dificultats del joc. No discrimina quan es pot moure i quan s'ha d'aturar
Infant S.	No	No discrimina quan es pot moure i quan s'ha d'aturar	Proposat per la mestra	No resol les dificultats del joc. No discrimina quan es pot moure i quan s'ha d'aturar
Infant D.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant Mn.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc

Infant P.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant G.	No	Sí, però després d'una estona s'avorreix i deixa de jugar	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc
Infant C.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant Ar.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant E.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant Cl.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant R.	No	Sí	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc
Infant N.	No	No	Proposat per la mestra	No resol les dificultats del joc i no mostra interès.
Infant I.	No	Sí, però després d'una estona s'avorreix.	Proposat per la mestra	No resol les dificultats en el joc i no mostra interès.
Infant Gl.	No	Sí	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc.
Infant Mi.	-	No	Proposat per la mestra	No vol jugar
Infant Dl.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant Mt.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant Pl.	No	No	Proposat per la mestra	No resol les dificultats del joc. No discrimina quan es pot moure i quan s'ha d'aturar i no escolta les indicacions.

Infant J.	No	Sí	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc
-----------	----	----	------------------------	----------------------------------

Annex 3: graella per a l'avaluació del joc "sota el pont".

ALUMNE/A	Participa sempre amb els mateixos companys?	Respecta les regles del joc?	Anticipa el joc o ha de ser proposat per la mestra?	Resol les dificultats del joc?
Infant A.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presonera fa de pont.
Infant Cl.	Juga amb tots els companys	Sí, però després d'una estona s'avorreix i desbarata el grup	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presonera fa de pont.
Infant G.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presonera fa de pont.
Infant P.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presoner fa de pont.
Infant Mn.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i

				quan queda presonera fa de pont.
Infant E.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presonera fa de pont.
Infant M.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presoner fa de pont.
Infant Ar.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presoner fa de pont.
Infant T.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presoner fa de pont.
Infant Dl.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presoner fa de pont.
Infant R.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presoner fa de pont.
Infant Gl.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i

				quan queda presoner fa de pont.
Infant Ll.	Juga amb tots els companys	Sí	Ha estat proposat per la mestra	No canta la cançó. Passa sota el pont seguint la fila i quan queda presoner fa de pont.

Annex 4: Graella per a l'avaluació del joc "Bomba".

ALUMNE/A	Participa sempre amb els mateixos companys?	Respecta les regles del joc?	Anticipa el joc o ha de ser proposat per la mestra?	Resol les dificultats del joc?
Infant L.	No	Sí	Proposat per la mestra	Bota per damunt les cames dels nins asseguts per passar la pilota i torna al seu lloc. Quan està en el mig conta però no entén que ha de dir "bomba".
Infant C.	No	No, perquè no accepta perdre	Anticipa el joc	Bota per damunt les cames dels nins asseguts per passar la pilota. Quan ella s'ha de seure no l'accepta i no ho fa. A l'hora de contar resol totes les dificultats del joc.
Infant S.	No	Sí, però de vegades llança	Proposat per la mestra	Bota per damunt les cames dels nins

		la pilota en lloc de passar-la a la mà.		asseguts. Quan està en el mig conta però se l'oblida dir "bomba".
Infant D.	No	De vegades	Proposat per la mestra	Bota per damunt les cames dels nins asseguts. Quan està en el mig conta però se l'oblida dir "bomba".
Infant F.	No	Sí	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc
Infant M.	No	Sí	Proposat per la mestra	Bota per damunt les cames dels nins asseguts. Quan està en el mig conta però no diu "bomba".
Infant Mn.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant P.	No	Sí	Anticipa el joc	Sí resol les dificultats del joc
Infant Gl.	No	Sí	Proposat per la mestra	Bota per damunt les cames dels nins asseguts. Quan està en el mig conta però se l'oblida dir "bomba".
Infant N.	No	Sí	Proposat per la mestra	No resol les dificultats
Infant Ll.	No	Sí	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc
Infant Pl.	No	No segueix el joc	Proposat per la mestra	No
Infant E.	No	Sí	Proposat per la mestra	Sí resol les dificultats del joc

Infant G.	No	Sí	Proposat per la mestra	Bota per damunt les cames dels nins asseguts. Quan està en el mig conta però se l'oblida dir "bomba".
-----------	----	----	------------------------	--

Annex 5: graella per a l'avaluació del joc "comprar peix".

ALUMNE/A	Participa sempre amb els mateixos companys?	Respecta les regles del joc?	Anticipa el joc o ha de ser proposat per la mestra?	Resol les dificultats del joc?
Infant L.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant D.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Sí
Infant Pl.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Necessita indicacions
Infant Mn.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Sí
Infant J.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant Cl.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Sí

Infant P.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Sí
Infant C.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant N.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant Ll.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Sí
Infant S.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant R.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant I.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant Mt.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Sí
Infant G.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant A.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant E.	Juga amb tots els	Sí	Anticipa el joc	Sí

	companys			
Infant Gl.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant Ar.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Sí
Infant Mn.	Juga amb tots els companys	Sí	Anticipa el joc	Sí
Infant J.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant F.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant M.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant Dl.	Juga amb tots els companys	Sí	Proposat per la mestra	Sí
Infant Mi.	-	no	Proposat per la mestra	No vol jugar